

βελιόδ τό, Ἰων. (Συμύρν.) — Λεξ. Βλαστ. 327 Δημητρ. βελιόδος δ, Χίος — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ούσ. βέλο.

Βελοῦδο, διδ.: Ἀσμ.

Ἄν είναι, γιέ μου, ἀρκόντισσα, γυναικα νὰ τὴν πάρῃς,
— Μάννα, χρουζούς βελιούς φορεῖ τού δόλοχρουζο γατάρι
Χίος.

βέλιουρας ὁ, Ἰθάκ. Πελοπν. (Βούρβουρος). Καλάμ. Μεσσ. Τριφυλ. Χατζ.). Στερελλ. (Αίτωλ.) βέλιουρας Θεσσ. Στερελλ. (Δεσφ.) — Λεξ. Αἰν. βιλιουρας Ἡπ. Στερελλ. (Άκαρναν.) βόλιαρης Πελοπν. (Μεσσ.) βουλίαρας Κεφαλλ. βιλιαρηή, Ἡπ. βιούλιαρη Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ούσ. *βδέλλονυρας, δὲ έκ τοῦ ἀβδέλλα. Ιδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λαογρ. 9 (1926) 444.

Ἄβδελλόχορτο, διδ. Ἡλ. καὶ ώς τοπων. Πελοπν. (Πυλ.)

βελιούρι τό, Πελοπν. (Μεσσ.)

Υποκορ. τοῦ ούσ. βέλιονυρας.

Μικρὸς βέλιονυρας, διδ.

βελιουριάζομαι Πελοπν. (Ολυμπ.)

Ἐκ τοῦ ούσ. βέλιονυρας.

Δηλητηριάζομαι τρώγων τὸ φυτὸν βέλιονυραν, ἐπὶ ζώων: Ἐψόφησε ἡ γίδα, γιατὶ βελιουριάστηκε.

βελιουρίδα ἡ, ἀμάρτ. βελερίδα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ούσ. βέλιονυρας καὶ τῆς καταλ. -ίδα.

Τὸ φυτὸν κορίανδρον τὸ ἡμερον (coriandrum sativum) τῆς τάξεως τῶν σκιαδανθῶν (umbelliferae). Συνών. κόλιαντρος.

[**]

βελίτσα ἡ, Ἡπ. βελίτσα Ἡπ. — ΠΠαπαγεωργ. Ἐλλην. σιτηρογρ. 123 βιλίτσα Στερελλ. (Αίτωλ.) βέλιτσα Πελοπν. (Ἡλ.).

Ἐκ τοῦ Σλαβ. *belaitsa*=ἀσπρούλλα.

1) Ποικιλία σίτου Στερελλ. (Αίτωλ.) — ΠΠαπαγεωργ. ἔνθ' ἀν. Ἡλ. καὶ ώς τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Βέλιτσα Πελοπν. Βελίτσα Στερελλ. (Φωκ.) Βελίτσες Πελοπν. 2) Λευκόθροξ, ἐπὶ ποιμνίων Πελοπν. (Ἡλ.). 3) Πρόβατον ἔχον λευκὸν πρόσωπον Ἡπ.

βέλο τό, κοιν. βέλου βόρ. ίδιώμ.

Τὸ Ίταλ. *velo*.

1) Λεπτότατον καὶ ἀραιὸν μεταξωτὸν ὄφασμα, πέπλος κοιν.: Τὸ βέλο τῆς νύφης. Καπέλλο μὲ τὸ βέλο σύνηθ. || Ἀσμ.

Ἄντρα μου, θέλω καππέλλο | γῦρο γῦρο μὲ τὸ βέλο σύνηθ.

Τὴν θάλασσα τὴν ἄγρια θὰ τὴνε στρώσω βέλα,
νά 'ρθη τ' ἀγταίρι μου καλά 'ς τὸ πάει καὶ 'ς τὸ ἔλα
Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Συνών. κρέπι, τούλι. 2) Δέρμα λεπτόν, ύμην Ζάκ. 3) Γυναικεῖον ἔνδυμα ἄνευ χειρίδων Κρήτ.

βελοκοπῶ Κύθηρ. βελοκοπάου Πελοπν. (Ανδροῦσ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *βελαζωκοπῶ κατὰ συγκοπήν, δὲ έκ τοῦ βελάζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -κοπῶ, περὶ ής ίδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνῷ 22 (1910) 245 κέξ.

Βελάζω συνεχῶς, ἐπὶ ζώων.

βελόνα ἡ, (I) κοιν. βιλόνα βόρ. ίδιώμ. βεσούρα Νάξ. (Φιλότ.) βολόνα Ἀστυπ. Κάλυμν. Κάρπ. Κῶς Μεγίστ. Νάξ. (Απύρανθ. κ.ά.) Σέριφ. Σίφν. Σύμ. Τῆλ. βολόνα Νάξ. (Φιλότ.) βολένα Ιων. (Καράμπ.) βελόνη Εὔβ. (Πλατανιστ.) Ζάκ. Πελοπν. (Λακων. Μεσσ.) κ.ά. βιλόρ. Θράκ. (Μάδυτ.) Ιμβρ. Σάμ. βολόνη Μεγίστ. Γενικ. βελονῆς πολλαχ.

'Εκ τοῦ ἀρχ. ούσ. βελόνη κατὰ τὰ πολλὰ θηλ. δν. εἰς -α. Ιδ. ΓΧατζιδ. MNE 1,73. Τὸ βολένα κατὰ μετάθεσιν.

1) Βελόνη τοῦ φαψίματος κοιν.: Φρ. Δουλεύει τὴ βελόνα (εἶναι φάπτης). Μὲ τὴ βελόνα παλεύει (ἐπὶ πτωχῆς φαπτίας). Ζῆ ἀπὸ τὴ βελόνα (συνών. τῇ προηγουμένῃ). Ἀπὸ τὴ βελόνα είναι (ἐπὶ καινουργοῦς ἐνδύματος). Βελόνα δὲν πέφτει κάτω (ἐπὶ συναθροίσεως πολλοῦ πλήθους). Θὰ χάσῃ ἡ βενετιὰ βελόνα (εἰρων. ἐπὶ ζημίας ἀναξίας λόγου) κοιν. Ἀπὸ βελονῆς (ἐπὶ καινουργοῦς ἐνδύματος) πολλαχ. Τὸν πέρασα ἀπὸ τὴν τρῦπα τῆς βελόνας (τὸν καθύβρισα, τὸν ἔξητέλισα) Λεξ. Μ' Εγκυλ. Ἀπὸ βελόνα ως κλωστὴ (ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, λεπτομερῶς) Ιων. (Κρήτ.) Δὲν ἀγγίζει μεσακή βελόνα (δὲν ἀσχολεῖται μὲ καμμίαν ἐργασίαν) Ζάκ. Γυρεύ 'πὲ τὴ βελόνα πηγάδ' ν' ἀνοίξ' (ἐπὶ τοῦ ματαιοπονοῦντος) Θράκ. (Σαρεκκλ.) Δὲ θὰ σοῦ δώσω οὐδὲ σὰ δὴ μύτι τῆς βελόνας (οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον) Κρήτ. Δὲν ἔχει ως μύτις βολόνας πρᾶμα (οὐδὲν κέκτηται) Νάξ. (Απύρανθ.) || Παροιμ. "Οποῖος δὲ ψηφᾷ τὴ βελόνα χάνει τὸ καρφί (δ' ἀδιαφορῶν διὰ μικρὰ ὑφίσταται μεγαλυτέρας ζημίας) Κρήτ. "Ενας κάνει τὴ βελόνα καὶ ἄλλος τρυπάει 'ς τὸν κόλο (ἐπὶ τοῦ ἀναγκαίου καταμερισμοῦ τῶν ἔργων) Αἴγιν. Κ' ισὺ κακὸ δάλονμα κ' ἰγὼ κακὰ βιλόρ" (πρὸς τοὺς κακοὺς φέρεται τις κακῶς) Μάδυτ.

"Η βελόνα κ' ἡ κλωστὴ | κάνουν ράφταινα σωστὴ (ὅ ἔχων τὰ χρειώδη δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ πᾶν ἔργον) Κρήτ. || Γνωμ.

T' Ἀντιπάσχου τὴ Δευτέρα μηὲ φάμμα 'ς τὴ βελόνα (κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην τηρεῖται ἀπόλυτος ἀργία) Ρόδ. || Αἴνιγμ.

Μακρὸς μακρὸς καλόγιρος βιλόνις φορτουμένους (ὅ ἀκανθόχοιος) Λέσβ. 2) Μικρὰ μεταλλίνη βελόνη μὲ κεφαλήν, καρφίτσα πολλαχ.: Φρ. 'Ο κόμπος τῆς βελόνας (εἰδος κεντήματος εἰς τὰς ἄκρας τοῦ μανδηλίου) Σκῦρ.

3) Καρφίτσα πολύτιμος χρησιμεύουσα ως κόσμημα Θήρ. Κάρπ. γ) 'Ο δείκτης τοῦ ὄρολογίου σύνηθ. δ)

'Ο δείκτης τῆς πυξίδος σύνηθ. 3) Ἡλος μετάλλινος πολλαχ. 4) Βελόνη μακρὰ χρησιμεύουσα εἰς τὸ πλέξιμον τῆς κάλτσας Κέρκ. Κεφαλλ. β) Βελόνη μήκους δύο σπιθαμῶν ἐκ σύρματος πλατέος χρησιμεύουσα εἰς τὸ ἀρμάθιασμα τῶν φύλλων καπνοῦ Αίτωλ. 5) Ἡ ἀκωκὴ τοῦ ἄξονος τοῦ μύλου Εὔβ. (Πλατανιστ.) 6) Μετάλλινος ἄξων αἰχμηρὸς κατὰ τὴν βάσιν ἐπὶ τοῦ δοποίου στηρίζεται καὶ μὲ τὸν δόποιον περιστρέφεται ὁ τροχὸς τῶν πηλοπλαστῶν Αθῆν. Κύθην. Σίφν. κ.ά. 7) Μετάλλινη ράβδος τοῦ φοδανιοῦ εἰς τὴν δόποιαν προσαρμόζεται τὸ μασούρι καὶ περιστρέφεται πρὸς ἀναπτήνισν τοῦ νήματος Σέριφ.

Στερελλ. (Αίτωλ.) 8) Μετάλλινον ἔλασμα προσηρμοσμένον καθέτως εἰς τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου ἡ τῆς λέμβου εἰς τὸ δόποιον προσαρμόζομενον στηρίζεται καὶ περιστρέφεται τὸ πηδάλιον σύνηθ. Συνών. βελόνι 3. 9)

Λεπτὴ σιδηρᾶ ράβδος χρησιμεύουσα εἰς τὰ χυτήρια εἰς τὴν διάνοιξιν ὅπῶν πρὸς ἔξανεμισμὸν τοῦ τηκομένου μετάλλου σύνηθ. 10) Βελονίδα 4, διδ., πολλαχ. 11)

Ειδος σκώληκος λευκοῦ διατρυπῶντος τὰ γεώμηλα Νάξ. (Απύρανθ.): Μέσος τὴν γαρδικὰ τοσῆ πατάτας πάει καὶ περνᾷ ἡ βολόνα.

βελόνα ἡ, (II) πολλαχ. βιλόνα Μακεδ. (Βλάστ. κ.ά.) βιλόνα Μακεδ. (Βλάστ. κ.ά.) β' λόνα Λυκ. (Λιβύσσο.)

Μεγεθ. τοῦ ούσ. βελόνη διὰ τῆς καταλ. -α, δι' ήν ίδ. -ος.

Μεγάλη βελόνη τοῦ φαψίματος. Συνών. βελονάρα, βελονικό.

